

it clicks *with my* horse

interactief magazine
voor positief trainen
nummer 4
juni 2012

Hallo liefste (clicker-)trainer!

De tijd vliegt voorbij, en ja, het heeft even geduurd voor dit magazine weer in je mailbox viel. Het zijn drukke tijden voor mij, niet in het minst omdat een groot stuk van mijn tijd wordt opgeslorpt door het schrijven van twee boeken.

Jawel, twee. Het begon als één boek - *Rijwerk* - en het zou alleen over rijden gaan, weet je nog wel? Maar toen ik begon te schrijven bleek dat ik zoveel te vertellen had over waarom rijden gaat zoals het is (ethologie, biodynamica, leertheorie), dat het boek groeide en *bleef* groeien - tot op het punt waar je, als je dat boek in de winkel zou zien staan zou denken "daar begin ik niet aan".

En dus is kort geleden de beslissing gevallen om het boek toch maar in twee te splitsen. Ik heb daar lang over getwijfeld, want ik vond dat het ene deel niet zonder het andere kan. Het theorieeldeel legt uit waarom het praktische deel eruit ziet zoals het doet; het praktische deel is ontstaan vanuit een paar principiële beslissingen die verklaard worden in dat eerste deel. Dus eigenlijk wou ik het niet echt graag splitsen; ze horen bij elkaar. Net zoals ik bewust in het *Grondwerk*-boek had gedaan, waar ik de clickertraining-oplossingen even veel aandacht en ruimte heb gegeven als de traditionele oplossingen.

Enfin, dan toch maar splitsen - geen mens leest een boek van 500 pagina's, nietwaar - met wéér wat herschrijven tot gevolg.

Maar er is licht aan het einde van de tunnel!

Deel 1, **Denkwerk**, verschijnt in juli. Deel 2, **Rijwerk**, verschijnt in september. Binnenkort valt er dan ook - hoera! - een nieuw ItClicks-magazine in je mailbox dat helemaal aan het *Denkwerk*-boek gewijd wordt.

Ondanks al dat geschrijf heb ik ondertussen niet stilgezeten. Ik heb een aantal clickertrainer-instructeurs en demogevers bijeen gehaald in een groep die **I train my horse's brain** heet. Samen hebben we een facebookgroep opgericht die nu 165 leden telt. Het is een wat ongewoon kanaal voor vragen, maar we merken dat het wel werkt. Meer over *I train my horse's brain* lees je verderop in dit nummer.

Nog ander groot nieuws: **Alexandra Kurland** komt naar België voor een clinic van 3 dagen.

Alexandra is een pionier van het clickertrainen met paarden en waarschijnlijk de best gekende internationale clickertraining-clinician voor paarden.

Er is nog ruimte voor deelnemers met paard. Laat deze kans je niet ontglippen!

Inge Teblick

Deze pdf van een vriend gekregen? Wil je graag zelf op de hoogte blijven? ItClicks stuurt regel-

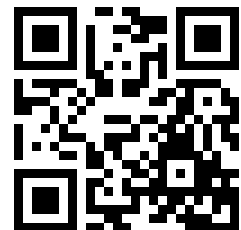
matig en vrijblijvend dit gratis online ItClicks Magazine voor Positief Trainen - met praktische tips, hoe-doe-ik-dat artikels, achtergrondinformatie en onverwachte invalshoeken, geschreven door Inge Teblick en gastauteurs. Je kan je op elk moment ook weer uitschrijven, uiteraard.

Abonneer je vandaag nog - het is helemaal gratis en vrijblijvend!

IN DIT NUMMER:

- 3 Een schijfje leertheorie: belonen met stilstaan
- 4 9 manieren om je paard te hertrainen
- 13 Wist je dat?
- 14 Operant en respondent conditioneren
- 14 Op zoek naar gevorderde clickertraining? Probeer het eens eenvoudiger.
- 18 10 tips om je clickertraining te verbeteren
- 22 31 augustus 1-2 september: clinic met Alexandra Kurland
- 25 I train my horse's brain: forum
- 26 Een schijfje research: Paarden kunnen niet leren door naar een ander te kijken
- 27 Word lid van het demoteam

een schijfje *leertheorie*

“BELONEN MET STILSTAAN, IS DAT POSITIEVE BEKRACHTIGING?”

Je hoort mensen wel eens zeggen dat als het paard goed gewerkt heeft, dat ze dan afstappen omdat dat de grootste beloning is die een paard kan krijgen. Ze zeggen dat ze belonen met rust, en omdat ze stilstand “geven” noemen ze dat positieve bekrachtiging. Maar wetenschappelijk gezien klopt dat niet. Je kan rust niet “geven” - het is een typisch voorbeeld van “kop-in-het-zand”- denken: als ik hardop zeg dat ik positief beloon, dan is het ook zo.

Maar je paard zou vanzelf stilstaan als je het aan hem overliet, want *inspanning is aversief*. Je kan het hem dus niet ‘geven’, hoogstens afpakken. De werkelijkheid is dus dat het paard werkt omdat je druk uitoefent. Er is de druk van je beenhulp die je paard in beweging zet, er is je zit die het in beweging blijven onderhoudt, en er is de mentale druk dat je paard heeft geleerd dat hij moet blijven bewegen tot je iets anders vraagt of tot hij de bridge hoort. Zodra je die druk niet meer uitoefent (omdat je wil zeggen “dat heb je goed gedaan”), staat het stil. En dat is precies wat **negatieve bekrachtiging** doet.

Als je wel met positieve bekrachtiging zou werken dan zou je iets géven zonder dat je het daarvoor eerst moet afpakken. Bijvoorbeeld: een stukje wortel. Maar wat blijkt? Om dat stukje wortel efficiënt te kunnen geven moeten we het paard wel... laten stilstaan. In dat geval zitten we dus met twee door elkaar lopende bekrachtigers: **positieve én negatieve bekrachtiging**. Hoe kleiner de fysieke inspan-

ning die het paard moet doen, het groter het aandeel van de positieve bekrachtiger. Hoe groter de inspanning, hoe fijner het paard het stilstaan zal vinden. Je zal merken dat op een bepaald moment het paard niet eens meer geïnteresseerd is in het voedsel - het bewijs dat je helemaal in de **negatieve bekrachtiging** zit.

Naarmate het paard fysiek sterker wordt, wordt de inspanning niet meer zo aversief. Het paard leert misschien dat bewegen fijn is; het paard ontwikkelt *funktionslust*: bewegen omdat bewegen fijn is. Misschien wordt stilstaan opnieuw minder belangrijk dan een stukje wortel en wordt het aandeel **positieve bekrachtiging** opnieuw sterker dan de negatieve bekrachtiging.

En stel dat het paard bewegen juist héél fijn vindt, en stilstaan erg moeilijk. In dat geval neem je door stil te willen staan juist iets weg dat het paard graag heeft, en dat is... **negatief straffen**.

Maar wat gebeurt er als je een bridge gebruikt? Dat hangt er van af hoe lang en hoe efficiënt je die bridge al gebruikt. Een bridge is een aangeleerd signaal dat een voer aankondigt, en voer is fijn. Het paard voelt zich “fijn” omdat er in de hersenen dopamine vrijkomt, het plezierhormoon. En wat blijkt? Onze hersenen gaan op de duur die dopamine al vrijgeven als het paard de bridge hoort - de bridge is zélf een **secundaire, positieve bekrachtiger** geworden.

Ook een vraag over waarom iets gebeurt en hoe leertheorie daarin past? Mail je vraag naar inge.teblick@gmail.com.

9 manieren om je paard te (her)trainen

IS ER MAAR ÉÉN MANIER OM IETS TE (HER-)TRAINEN? GEWOONLIJK NIET. HOE MEER IDEEËN JE KAN VERZINNEN OM EEN PROBLEEM OP TE LOSSEN, HOE GROTER JE INZICHT IN TRAINEN WORDT.

Trainen is net zoiets als leren schrijven met heel veel verschillende trainingsvormen die onderling niet altijd even veel verschillen. Net zoals onze letters. Als je de verschillen en overeenkomsten beter begrijpt, zal je gemakkelijker nieuwe woorden kunnen schrijven - je kan die trainingsmethode kiezen die bij jouw persoonlijkheid, je ervaringsniveau en je situatie past.

In elk geval kan je trainingsmethodes ook onderling combineren, als je je maar bewust bent van wat je doet - er bestaat geen "goed" en "fout". Als een bepaalde aanpak niet goed werkt, wees dan flexibel, denk er eens over na, en probeer iets anders.

Trainingsoplossing nummer 1: verkoop het paard.

Laat ons beginnen met een heel rechttoe-rechtaan oplossing voor al onze problemen: verkoop het paard. Je geraakt van het gedrag vanaf door van degene die het gedrag uitvoert vanaf te raken. Het is een extreme, maar vaak toegepaste oplossing. Stel je volgend voorbeeld voor: je hebt juist een jong bloedpaardje gekocht, en het blijkt dat je 'm eigenlijk niet aankan. Hij heeft een beter rijniveau nodig dan wat je 'm zelf kan bieden. En je zou er nog wel aan willen werken, maar ergens "klikt" het ook gewoonweg niet. Jullie persoonlijkheden passen gewoon niet bij elkaar. Dus - zowel voor jezelf als voor hem, besluit je om hem te verkopen. Het is duidelijk

dat je hiermee zijn en je eigen problemen oplost, en vaak is dat ook een goeie keuze. Het grootste nadeel van deze oplossing is dat je eigenlijk niets hebt geleerd - en je paard ook niet. De volgende keer doet een ander paard nét hetzelfde, en je zal nog steeds niet weten hoe je ermee om moet gaan.

Er bestaan ook minder duidelijke voorbeelden van wat eigenlijk dezelfde trainings-"oplossing" is. Stel: je hebt van die boxdeuren waar je paard overheen kan kijken. En het zou toch praktisch zijn als je daar je zadeldeken over te drogen kon hangen - je buurvrouw kan dat: haar paard prutst nergens aan. Jouw paard daarentegen kan nergens afblijven. Oplossing 1 zegt: hang je deken nooit over de staldeur, dan is er ook geen probleem - maar je paard heeft niks geleerd, en jij kan nog steeds je deken niet over de deur hangen.

Stel: je bent bezig met je paard, en hij hoort een ander paard komen. Zelfs al heb je hem aan twee kettingen links en rechts vastgezet, hij maakt zich zo druk dat je besluit hem in z'n stal te zetten. Je hebt 'm niks geleerd over stilstaan, maar je probleem is opgelost, want je paard - en dus het "ongepaste" gedrag - is weg. Op het moment zelf kan het een goede oplossing geweest zijn: hij heeft zichzelf geen ongelukken aangedaan door de kettingen te breken of onderuit te gaan, en je hebt geen hoef op je voet gekregen omdat hij niet uitkeek waar hij heendenderde. Je kan altijd later opnieuw beginnen borstelen.

Eigenlijk zijn zelfs de twee vastzetkettingen zélf een vorm van oplossing 1... Zou het niet fantastisch zijn als je paard gewoon bleef staan, daar waar je 'm zegt van te blijven staan - zelfs onaangebonden? Tuurlijk - je hebt al clips gezien en DVDs en andere mensen wiens paarden dat doen, en je vindt het allemaal fantastisch en wou dat je paard dat ook deed, maar

straks moet je op wedstrijd en nu heb je geen tijd, dus zet je 'm tweezijdig vast, want da's gemakkelijker. Ook een vorm van trainingsoplossing nr 1.

Nog een voorbeeld: je paard is ongeduldig om de wei op te mogen, 's morgens. Zo ongeduldig dat hij een gat in de stalvloer heeft geklauwd, of af en toe last heeft van opengeschaafde knie'n van tegen de staldeur te slaan. Bovendien loopt hij je haast overhoop telkens je hem naar de wei brengt. En dus "verkoop" je het probleem: je kan de omheining tot een gang verbouwen, zodat hij vrij in en uit z'n stal kan als hij naar de wei wil: trainingsoplossing 1.

Of je kan...

Trainingsoplossing 2: straffen

De definitie van straf is een onplezierige of zelfs pijnlijke stimulus toedienen als er iets gebeurt dat je niet wil.

Je paard wil met je op de loop, jij snokt aan de teugels om 'm daarvan te weerhouden. Je paard bonkt tegen de staldeur, jij roept naar hem. Hij begrijpt er niks van, maar jij voelt je beter.

Opdat straf zou werken, moet je je paard dus op heterdaad betrappen - je moet erbij zijn. Je zou je paard telkens achteruit in z'n stal kunnen sturen als hij tegen de staldeur trapt.

Er zijn heel veel voorbeelden van straf - die je nochtans vaak ziet maar die zo goed als nooit herhaling van het gedrag voorkomen omdat ze precies het omgekeerde effect veroorzaken:

- Een paard weigert voor de hindernis en loopt eraan voorbij. Het paard wordt stopgezet en krijgt een afstraffing.
- Een paard gooit z'n ruiter eraf, en blijft in een hoek van de piste stilstaan. De ruiter loopt op hem toe en

geeft 'm een afstraffing.

- Een paard "hangt het uit" tijdens het rijden en wordt op stal gezet - en krijgt geen eten.

Deze drie voorbeelden klinken niet alleen onredelijk, bovendien wordt er straf uitgedeeld met een ongelooflijk gebrek aan timing: het paard heeft er bij geen van de drie voorbeelden enig idee van waarover het eigenlijk gaat.

Het eerste paard wordt gestraft terwijl het nochtans voorwaarts is. Hij wordt gestraft bij de hindernis, en dat bevestigt dat die hindernis iets is om bang voor te zijn. Een paar keer herhalen en de volgende keer blijft hij gewoon staan vóór de hindernis.

Het tweede paard wordt geslagen omdat hij, na z'n eerste paniek, stilstaat om op z'n ruiter te wachten. Volgende keer zal hij wel zorgen dat hij zich niet laat pakken.

Het derde paard heeft zelfs geen flauw idee waarom hij bij het eten wordt overgeslagen. Hij onthoudt alleen dat hij, toen hij bokte, weer naar de stal mocht.

We zijn er redelijk zeker van dat je nu zegt: zo wil ik mijn paard nooit behandelen; Ik wil geen straf gebruiken. Het is niet alleen niet echt effectief, en bovendien heeft het teveel ongewenste neveneffecten. Ik wil niet voortdurend roepen, of slaan - zo zit ik niet in elkaar.

Wat kan je nog doen? Misschien...

Trainingoplossing nummer 3: negeren

Gedrag dat niet versterkt wordt, heeft de neiging om te verminderen in de loop der tijd. Al wat je moet doen is het negeren. Elke keer als je roept naar je paard, krijgt hij aandacht - en voor sommige paarden is eender wat voor aandacht beter dan helemaal geen aandacht. Precies omdat je er een punt van maakt dat hij tegen de staldeur slaat, hou je hetge-

drag in stand. Als je naar hem toeloopt telkens hij tegen de staldeur slaat, versterk je het gedrag zelfs. Of stel dat je paard aangebonden staat, en hij wordt ongeduldig, omdat hij alleen wordt gelaten. Hij begint met z'n hoef te schrapen. Je loopt naar hem toe om hem te corrigeren en voila, hij heeft wat hij wou: niet meer alleen zijn.

Dit is gedrag dat je dus beter zou negeren.

Wat als je paard niet van z'n weidemaat te scheiden valt? Je zou kunnen zeggen: ook dat negeren. Je neemt gewoon z'n vriend mee, en basta. Laat je paard maar rondrennen, hij leert het wel. De risico's die erbij komen dat het paard zichzelf verwondt zijn natuurlijk groot: het is duidelijk dat extreem negeren niet altijd een even verantwoord idee is.

"Verkeerd" gedrag negeren is vaak toch de eenvoudigste trainingsoplossing, vooral als het niet zo'n 'belangrijk' gedrag is. Stel dat je je paard leert aanspringen in galop. De eerste keer dat hij het doet, schudt hij ook z'n hoofd. Je beloont 'm uitbundig omdat hij in galop aansprong, maar hij krijgt de boodschap dat ook het kopschudden ok was. Blijf 'm bij het aanspringen belonen en negeer het kopschudden; het kopschudden zal verdwijnen (op voorwaarde dat er niets fysiek fout is, natuurlijk). Als je er een punt van zou maken, creëer je in feite een probleem - onthou dat het altijd beter is om een paard te belonen voor wat hij goed doet dan om 'm te corrigeren voor wat hij "fout" doet.

Maar soms versterkt gedrag zichzelf - negeren helpt niet, integendeel: het wordt alleen maar erger. Kribbebijten is daar een goed voorbeeld van. Kribbebijten is wanneer een paard z'n tanden op een paal of een rand vastzet, en lucht zuigt. Een echte kribbebijter/luchtzuiger kan dat uren aan een stuk doen. Niet alleen is het geluid vervelend, bovendien

kan het dodelijke koliek veroorzaken (teveel lucht in de maag) en is dus een levensbedreigend probleem. Kribbebijten (en weven) komt echter niet zomaar ergens vandaan. Het is een manier van het paard om met stress om te gaan. Het paard gaat experimenteren, en zo ontstaat kribbebijten/luchtzuigen, of weven. Bij dat gedrag blijken nu endorfines vrij te komen, een kalmerend hormoon (endorfines komen trouwens ook vrij bij het gebruik van een praam, of bij het masseren van de oortipjes, bijvoorbeeld). En endorfines zijn verslavend - het gedrag zal dus niet gewoon verdwijnen - integendeel. Negeren is dus wel het laatste dat je moet doen bij stalondeugden. Integendeel, zodra je ook maar het begin ziet: naar de wei met dat paard!

En zo komen wij bij...

Trainingsoplossing nr 4: negatieve bekrachtiging

Negatieve bekrachtiging is een onplezierige gebeurtenis of prikkel die gebeurt tijdens ongewenst gedrag, en die verdwijnt als men het ongewenste verdrag verandert. Het werkt een beetje als een "fout antwoord"-aanwijzing. Negatieve bekrachtiging gebeurt gelijktijdig met het gedrag en stopt onmiddellijk zodra het paard een meer acceptabel gedrag toont.

Een voorbeeld is druk op het touw zetten om een paard op de trailer te krijgen, en pas loslaten als het paard een stap voorwaarts zet. Of met beide benen tikken en je benen er pas afhalen als het paard voorwaarts gaat.

Om kribbebijten te stoppen, doen mensen vaak een lederen kribbebijtersband aan, net achter de oren. Als het paard de nek buigt om lucht te zuigen, knijpt de band tegen de luchtpijp, en ontmoedigt zo het luchtzuigen. Paarden die dan nog doorgaan krijgen

vaak er nog een metalen plaat bovenop, soms zelfs met uitsteeksels die in de nek duwen. De band oefent alleen druk uit als het paard luchtzuigt. Hij kan die druk ontwijken door het gedrag te ontwijken. Soms zijn paarden effectief geholpen met een band - maar heel vaak ook niet: paarden leren hun nek zo te houden dat ze toch nog kunnen luchtzuigen. Zolang de oorzaak niet is weggenomen (verveling), zullen ze het gedrag voortzetten. Je verstopt dus alleen maar een probleem, en erger nog: je vergroot de stress.

Laat ons eens teruggaan naar onze kopschudder. Negeren heeft niet geholpen. Fysiek is hij in orde: geen oorontsteking, geen tandproblemen, geen rugpijn, en het zadel past. Dus ga je er toch iets aan moeten doen - en negatieve bekrachtiging zou wel eens kunnen helpen.

Paarden houden niet van druk op hun kaken - en we weten allemaal dat zolang we het paard uit de mond blijven en onze teugels in zachte handen houden,

dat ze ongelooflijke dingen voor ons zullen doen. Dat gegeven kan je gebruiken. Elke keer als hij met z'n kop schudt, neem je je binnenteugel aan. Het is niet de bedoeling hem te straffen - je houdt alleen die teugel aan, even lang als hij kopschudt. Zodra hij het schudden stopt, al is het maar een seconde, laat je de teugel los. Al snel zal hij de boodschap meekrijgen: "ok, je mag met je hoofd schudden zolang je wilt, maar even lang zit ik je in je mond." Als je consequent bent, zal het kopschudden heel snel ophouden.

Fantastisch, zeg je, maar voor ik mij druk kan maken over een paard dat met z'n kop schudt, moet ik er wel eerst opgeraken. En mijn paard staat niet stil. Twee mensen om 'm tegen te houden, en nog is het een gevecht - ziedaar, de aanzet voor...

Trainingsoplossing nr. 5: verander de motivatie

Paarden doen die dingen die zin hebben voor hen. En het is eenvoudig om je dansende paard te leren stilstaan. Al wat je moet hebben, is dat hij graag wil stilstaan, en dat doe je door hem te vragen om... te bewegen. Begin bij het begin: daar waar je je knie opheft om een voet in de stijgbeugel te zetten - of zelfs daarvoor. Gaat hij bewegen? Ok, dan gaat hij bewegen. Stuur hem rond, vooruit, achteruit, cirkel, zijwaarts... Laat hem stoppen, en begin opnieuw aan je opstap-sequentie. Zodra hij gaat bewegen, laat je hem inderdaad bewegen - maar wel telkens net iets meer dan hij zelf van plan was. Al heel snel zal hij blij zijn dat hij gewoon mag stilstaan als je opstapt. Je hebt 'm anders over de dingen doen denken, en dus heeft hij z'n gedrag veranderd.

Door de motivatie om te keren leer je een paard ook van z'n angst voor de zweep af: door hem een zweepje te doen aanraken (targetten) met z'n neus, en hem daarvoor te belonen. Het zweepje wordt nu juist iets fijns.

Je paard dat bang is van de waterspuit? Begin met een beetje water, naast hem op de grond, en beloon hem uitgebreid. Geleidelijk aan gebruik je steeds meer water, maar alleen als je paard ook wortelen krijgt - de waterspuit wordt dan iets om naar uit te kijken.

Even terug naar het paard dat niet wil stilstaan als je erop wil. Stel dat niets helpt om je paard stil te zetten - al wat hij doet, zodra je erop gaat, is rennen, rennen, rennen. Hij is er op een of andere manier van overtuigd dat het zo moet. Misschien werkt een andere methode beter, zoals...

Trainingsoplossing nummer 6: bouw de afwezigheid op

De afwezigheid opbouwen betekent dat je alles wat *niet* het ongewenste gedrag is, uitgebreid gaat belonen.

Het is een trainingsprincipe dat je eigenlijk bij alle vormen van training kan toepassen: zorg dat je goed gedrag nooit zo lang probeert vol te houden tot het fout gaat; breek fout gedrag zo snel mogelijk af en begin opnieuw eerder dan drie rondes lang te proberen vanuit het foute gedrag terug goed gedrag te toveren. Doe je een drafovergang en kan je paard slechts 4 drafpassen bij elkaar blijven voor hij gaat rennen? Probeer niet dat rennen terug bij elkaar te krijgen want dan laat je hem het rennen oefenen en wordt het steeds makkelijker om te rennen. Breng hem terug naar stap en begin opnieuw. En de drie passen die hij draaft vóór hij in z'n beruchte galop schiet, die beloon je. Je voorkomt dus dat hij gaat rennen door het gedrag af te breken nog vóór het gebeurt.

Het zal niet in één twee drie gaan, maar meer en meer zal hij voor de beloning werken, en dus het gedrag vertonen dat beloond wordt.

Trainingsoplossing nr 7: zet het op cue

Als we een gedrag op cue kunnen zetten, kunnen we het controleren. Als je het schrappen van je paard op cue zet, en je geeft daarna nooit de cue, dan zal hij niet meer schrappen. Of je geeft helemaal in het begin de cue zó veel keer, dat hij blij is wanneer hij het niet meer hoeft te doen.

Het paard dat alleen maar kan galopperen? Daar zijn we heel blij mee, we zetten het zelfs op cue. Het eindresultaat is een perfecte galophulp, en onze

criteria zijn:

- het paard galoppeert elke keer als we het vragen
- het paard galoppeert niet als we er niet om hebben gevraagd
- het paard galoppeert tot we iets anders vragen
- het paard galoppeert niet bij een andere hulp
- als we galop vragen, krijgen we galop, en niks anders.

Deze criteria moeten misschien niet altijd compleet aanwezig zijn voor een al 'voldoende' hulp, maar als je perfectie wil dan zijn dat je trainingsstappen.

Als je wandelpaard soms begint te draven zelfs al had je om galop gevraagd, dan vind je dat misschien niet zo belangrijk - je vindt het veel belangrijker dat hij naar je toe komt galopperen als je hem uit de wei roept - alleen: dat is niet erg consequent. Rij je competitie, dan liggen je prioriteiten anders: je zal juist heel veel aandacht besteden aan het effect van je galophulpen.

Veel problemen die we hebben komen van het niet consequent zijn wanneer we iets aanleren. Beantwoorden al je basishulpen - overgangen, stilhouden, een wending rijden - aan de vijf criteria?

Als dat niet zo is, komt dat misschien omdat de cue niet consequent werd aangeleerd, en je paard er nog steeds een beetje verward over is - en dat begon al helemaal in het begin, wanneer je het gedrag ging vormen.

Stel dat je je paard voor de eerste keren aan de longe werkt. Je wil hem stemcommando's leren - en velen van ons beginnen er omgekeerd aan: we zetten de cue vóór het gedrag. Hebben we allemaal gedaan. We stonden in het midden en riepen "galop, galop, galop" naar ons paard dat om ons heen racete in draf. Wij aan de ene kant, denkend aan het paard dat we willen doen galopperen. En het paard aan de andere kant, dat denkt "dit zo snel mogelijk draven heet dus 'galop'".

Dus: vóór je een stemcommando (of hulp) toevoegt, moet je eerst het gedrag kunnen oproepen. In het begin herhaal je dus "galop" als hij al aan het galopperen is. Pas als je met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan voorspellen dat hij in galop zal aanspringen - bijvoorbeeld omdat hij telkens aanspringt als je je hand omhoog doet - kan je "galop" zeggen, nét voor je je hand omhoog doet. Het lijkt er dan op alsof hij op je stemcommando aanspringt. Als je dat nu vaak en consequent herhaalt, zal hij op de duur weten dat nét na dat rare geluid de galop komt - en om je terwille te zijn springt hij alvast aan. En voilà - we zijn niet ver weg van het eigenlijke stemcommando. Blijven toepassen, en die hand steeds minder duidelijk maken - uiteindelijk zal je paard op stemcommando aanspringen. En als je dat hebt, zal hij ook aanspringen in andere omstandigheden.

Ok, we zijn halverwege. Je paard begrijpt wat je bedoelt als je "galop" zegt, en hij springt consequent in galop aan. Paarden staan daar dan 's avonds bij wijze van spreken over na te denken, als je weer naar huis bent (niet echt, maar er bestaat wel zoiets als latent leren, het bezinken van het eerder geleerde) - hij weet dat hij uitgebreid beloond wordt als hij aanspringt in galop. De volgende dag biedt hij het gedrag zelf aan, zonder dat je het stemcommando gebruikte. Eigenlijk fantastisch, maar tegelijk heb je een nieuw "probleem". Wees niet boos op hem - uiteindelijk toont hij dat hij heeft onthouden wat je hem hebt geleerd, en heeft hij alleen nog een beetje moeite met het 'wanneer'. Breng hem gewoon terug naar draf. Je paard moet dan even door de verwarring heen - hij begrijpt niet waarom je de ene keer blij bent als hij galoppeert, en de andere keer niet. Maar uiteindelijk zal zijn frank/cent/euro vallen: hij moet wachten op de cue om een beloning te krijgen.

Naarmate z'n repertoire groeit, zal hij ook de volgor-

de der dingen beter begrijpen; hij zal sneller weten dat hij moet wachten op jouw cue. En hij zal alleen in galop springen als je het hem vraagt, en hij zal het ook doen elke keer als je het hem vraagt.

Zo heb ik zelf het steigeren van m'n paard Gazelle op cue gezet. Ze deed het vanzelf al, en dus ging ik het benoemen zodra ze het deed en zolang ze het deed. Ik lokte het steigeren ook uit? Na een tijdje had ik steigeren op cue.

Ik had ook iets anders kunnen doen, zoals...

Trainingsoplossing nummer 8: vorm het tegengestelde gedrag

Dit is een bijzonder sterke trainingsoplossing. Bijvoorbeeld: een paard dat steigert, kan niet tegelijkertijd z'n neus op de grond houden.

Er bestaan heel veel mogelijkheden om het tegengestelde gedrag te vormen. Stel dat je paard elke keer begint te rennen als je terug op weg naar huis bent van een wandeling. En hij wil supersnel door die poort heen. Hoe los je zoiets op? Door hem stil te zetten - weggedraaid van de poort, en van huis. Hij kan niet tegelijk door die poort spurten en stilstaan. "Jamaar", zeg je "dat is juist het probleem - hij wil niet stilstaan".

Even terug de lijst induiken - verander z'n motivatie. Pas het voorbeeld toe van het paard dat niet wou stilstaan om op te stappen. Wil hij niet stilstaan? Ok, dan gaan we bewegen - maar wel op de manier die ik wil en net zolang ik wil. We maken cirkeltjes, en we gaan wijken. Hij zal zo blij zijn dat hij mag stilstaan aan die poort...

Stel dat je paard telkens hij bang is van iets, omkeert en wegschiet. Hem verhinderen er naar te kijken, heeft meestal het omgekeerde effect. We gaan

hem dus leren om te kijken naar van wat hij bang is. Een paard dat bezig is met onderzoeken waar hij bang van is, loopt er niet van weg - en dus kan je hem leren dingen die hij griezelig vindt te targetten. We veranderen dus niet alleen de richting die z'n voeten opwillen - we veranderen ook z'n manier van denken.

Ook de natuur heeft daar iets op gevonden: overspronggedrag. Een paard dat bang is, gaat vaak juist... rollen. Op die manier zegt het tegen zichzelf: "zie je wel, er is niks om bang van te zijn".

Een andere toepassing is lichaamshouding. Een paard is rustig als z'n hoofd naar beneden is- nek gestrekt, neus naar beneden.

Als je paard over z'n toeren gaat, leer hem het 'kalmeer nu'-teken: we kunnen hem leren z'n hoofd naar beneden te doen en daar te houden. De eerste keer dat je het paard vraagt z'n hoofd naar beneden te doen zal het maar een seconde duren - hij laat niet graag z'n hoofd daar beneden en houdt liever alles in het oog. Maar uiteindelijk zal hij vergeten dat hij bang was.

Pas het ook in het zadel toe. Lang en laag (niet noodzakelijk rond) is niet alleen een test om te kijken of je paard echt nageeflijk is en je handen naar beneden kan volgen. Het kan ook juist een manier zijn om het paard rustig en nadenkend te krijgen.

Hoe meer en sneller je kansen ziet om z'n emotionele denken te veranderen, hoe gemakkelijker het voor hem zal worden. Begin dus met de kleine dingen. Wacht niet met trainen tot je een uur rijden van huis bent en hij aan het steigeren gaat. Begin met z'n denken te veranderen in zijn en jouw comfortabele zone: thuis. Daar kan je de omstandigheden controleren en de dingen veilig en overzichtelijk houden.

Trainingsmanier 9: er mee leren leven

Allemaal zoveel werk, zucht je. Is er geen gemakkelijker manier? Ja, de eerste manier alleszins: verkoop je paard - of probeer nummer 9: leer ermee leven.

Trainen vraagt inderdaad toewijding, tijd en energie. Vind je het niet erg dat je paard rommelt als jij aangeboden staat, niet stilstaat als je wil opstappen, een paar keer met z'n hoofd in het gras duikt... dan vind je het misschien teveel moeite voor wat het waard is. Da's ok. Wat voor de ene een probleem is, moet niet noodzakelijk voor jou ook een probleem zijn. Je hoeft je niet te plooiën naar andermans standaard. Er bestaat geen standaardmodel voor het perfecte paard. En je kan altijd hopen dat in jouw geval de kleine dingen niet gaan escaleren. Maar doe er wel iets aan als je het vervelend gaat vinden, of het zelfs gevaarlijk zou kunnen worden. Je hebt op dat moment de keuze van 1 tot 8.

WIST JE DAT?

Er zijn nauwelijks of geen situaties te verzinnen waarbij je gedrag traint zonder dat je tegelijk traint wat je paard over je vindt.

Omgekeerd vertelt je paard wat hij over je vindt door zijn gedrag. Dat komt omdat operant conditioneren altijd samengaat met een stukje klassieke of juist gezegd respondentie conditionering.

Operante conditionering gaat over waarom gedrag meer of juist minder voorkomt. Je krijgt immers wat je beloont: wat goed gaat, doe je nog eens, wat niet goed gaat doe je niet meer. Of gedrag meer of minder zal gebeuren in de toekomst wordt dus bepaald door de *gevolgen* van dat gedrag. Als je benen geeft en je paard wil voorwaarts gaan maar botst op je handen, dan wordt het voorwaarts gaan ontmoedigd en zal je paard dus steeds minder voorwaarts gaan vanaf je beenhulp.

Respondentie of klassieke conditionering gaat over wat precies het gedrag van je paard triggert, de aanleiding van z'n gedrag. Jouw cues, jouw rijkhulpen maar ook cues waar je niet over nadenkt, zoals dat je aankomt, dat er een rare geur hangt, dat je paard plots iets hoort... Gedrag zit niet alleen vanbuiten, maar ook vanbinnen, en vaak heeft het paard geen enkele vat op wat er vanbinnen gebeurt. Zijn hartslag gaat omhoog, er komen adrenalines (angst) of dopamines (plezier) vrij, zijn spieren verkrampen... Het zijn dingen die je paard niet zelf regelt, maar die getriggerd worden door de omgeving zonder zijn bewuste tussenkomst - maar die wel degelijk worden beïnvloed door hoe jij traint.

Op zoek naar
gevorderde
clickertraining?

Probeer het ee

PAARDENTRAINING HOORT EENVOUDIG TE ZIJN. EENVOUDIG IS NIET HETZELFDE ALS GEMAKKELIJK. TEN MINSTE: NIET VOOR DE TRAINER. HET ZOU ALTIJD SIMPEL EN VANZELFSPREKEND MOETEN ZIJN VOOR JE PAARD.

ens eenvoudiger.

We bedenken graag ingewikkelde oplossingen om simpel gedrag te krijgen. Denk maar eens aan onze galophulp die er ingewikkeld uitziet omdat hij vooral wil voorkomen wat er allemaal fout zou kunnen gaan nog vóór het fout gaat, terwijl we als kind eender welk paard in galop kregen zónder die ingewikkelde dingen te doen. Het is niet moeilijk om dingen moeilijk te maken - het is daarentegen wél moeilijk om dingen zo eenvoudig te maken dat ze kinderspel lijken.

Het is de job van de trainer om een probleem zodanig van alle kanten te bekijken en te analyseren dat

hij met een **eenvoudig trainingsplan** op de propen kan komen. Maar wat is eenvoudig? Eenvoudig is, simpelweg gesteld: bestaande uit één ding. En gemakkelijk: om niet bij na te moeten denken. Daar moeten we dus eerst zelf eens over nadenken.

We vergeten soms dat het paard niet gevraagd heeft om getraind te worden. Hij wil liefst buiten, gras, paardenmaten, en geen horzels aan z'n lijf.

Dus is het aan ons om het **voor hém de moeite waard te maken om z'n gedrag te veranderen** - niet aan hem. Hij doet in principe wat hij zelf wil - hoeveel zweepen je er ook bijhaalt, in hoeveel hulp-

teugels je hem ook inpakt, hoeveel kruiwagens je ook met wortelen vult... HIJ kiest wat hij doet. Niet jij. Al wat je kan doen is dingen verzinnen om 'm te motiveren (liefst goedschiks eerder dan kwaadschiks). Het enige gedrag dat je kan veranderen is je **eigen** gedrag.

De vragen die je je moet stellen gaan dus ook over jou: "Wat wil ik precies? Wat kan ik doen? Hoe kan ik gedaan krijgen dat mijn paard begrijpt wat ik wil?"

Het goede nieuws is: zodra je weet hoe je een situatie zo kan opzetten dat je paard zich gemotiveerd zal voelen om z'n gedrag aan te passen, dan gebeurt het ook gewoon. Paarden zijn helemaal geen complexe wezens - ze leren best op een simpele, rechtlijnige manier.

Zorg dat je precies weet wat je wil, wat het eerste criterium is waar je aan wil werken, wat de volgende stap is die je wil, wat je precieze cue zal zijn.

Het eerste wat je kan doen om eenvoudiger te denken is om het eenvoudigste te leren **zien**. *Kijk* naar het paard, zonder te interpreteren. Wat *doet* het? Je antwoorden mogen er niet uitzien zoals "hij probeert naar rechts uit te breken", of "hij is bang dat er iets in de hoek zit en wil er niet langs." Beschrijf gewoon wat het paard doet: als we op de middenlijn van A naar C gaan dan versnelt hij bij X en wijkt hij van de rechte lijn af naar rechts. Telkens als ik linksom op de hoefslag rij dan vertraagt hij, gooit z'n hoofd omhoog en verlaat hij de hoefslag net voor de K.

Ga dan het gedrag opknippen in kleine, handelbare stappen. Knip, knip, knip! Beloon elke opeenvolgende stap duidelijk en enthousiast.

Let op je **omgeving**. Als je paard voortdurend afgeleid wordt - of jij - dan kan hij je cues niet genoeg horen en zien, en dan moet je je cues soms "roepen". Werk in een rustige omgeving zodat je cues klein

kunnen zijn en de beloningen duidelijk en onmiddellijk. Je paard leert best eerst in een rustige situatie dat jij degene bent die het centrum van z'n aandacht hoort te zijn, en hij heeft geleerd dat jouw cues belangrijk zijn en wat de juiste antwoorden zijn.

Pas dan breid je de moeilijkheidsgraad uit naar lawaaierige of drukke omgevingen, niet omgekeerd! Afleidingen zijn een gevorderd criterium, ze horen niet de startsituatie te zijn.

Dat geldt ook voor **je plan en je cues**: als het voor jezelf niet duidelijk is wat je wil doen, hoe wil je dan dat het duidelijk is voor je paard? Werk eerst tot je het gedrag betrouwbaar kan uitlokken en werk pas dan aan je definitieve cue. Dat geldt ook voor het rijden: krijg eerst je basishulpen op een betrouwbare, consistente manier voor je ze op verfijnde zithulpen probeert te krijgen.

Ligt je beloningsratio laag omdat je iets moeilijk aan het trainen bent? **Verhoog je beloningsratio** door af te wisselen met iets simpels, iets gemakkelijk, zodat je snel kan blijven werken (en je paard gewoon wordt ijverig te zijn) én blijven belonen.

Let erop dat de inspanning van je paard minimaal is - alle dieren doen ze weinig mogelijk; ook wij: je zit nu op een stoel, je bent niet aan het lopen terwijl je dit leest. Het is doodgewoon natuurlijk om energie te sparen.

Maar als je geen goed uitgedacht plan hebt waardoor je veel slordige uitvoeringen beloont of lang moet wachten voor je het gevraagde gedrag uiteindelijk ook krijgt, dan wordt het erg moeilijk om een goede beloningsgeschiedenis op te bouwen, en al helemaal niet voor het juiste gedrag alleen. Zo verlies je enorm veel trainingstijd! Goed op voorhand nadenken over wat je wil doen zodat je beloningsratio (het aantal keren dat je beloont binnen een

bepaalde tijd) erg hoog ligt.

Het trainen gebeurt best in een snel, consistent en geconcentreerd werktempo, met tussendoor liever **breaks** dan dat alles traag gaat. Tel dus vaak (hoeveel keer op 10 doet je paard het goed?) zodat je nietblijft zitten met een vaag idee over “dat ging wel goed vandaag” maar dat je het wéét.

Breaks zijn goed voor leren. Je paard én jij kunnen even nadenken over wat er zojuist gebeurd is. Je kan je volgende trainingssessie plannen. Breaks kunnen bekrachtigend werken en kunnen als overgang dienen voor het werken aan een volgend criterium. Train dus geen uur aan een stuk, maar liever 10 minuutjes, en kom daarna eens terug.

Een break kan betekenen dat je even weggaat, maar het kan ook zijn dat je even speelt. Ben je aan het rijden, stap af en ren gewoon met z'n tweeën rond achter een bal. Of stap de rijbaan uit en ga blokje om met z'n twee.

Een ander voordeel van korte breaks nemen is dat hyperactieve paarden die absoluut iets willen doen om iets te verdienen daar ook aan kunnen wennen. Door regelmatig korte breaks te nemen en opnieuw te beginnen leren de paarden dat je terugkomt en dat er niets is om bezorgd over te zijn.

De belangrijkste vraag die je je misschien moet stellen is: **wat is je trainingsfilosofie eigenlijk?** Waar sta je voor? Wat drijft je? En hoe consequent ben je met wat je beweert te doen, tegenover wat je wérkelijk doet?

Stap tussen het rijden door eens af en doe wat grondwerk. Kan je op een stoel zitten en je paard om je heen leiden?

10 tips om je clickertraining te verbeteren

CLICKERTRAINING IS FANTASTISCH VOOR PAARDEN, HONDEN, KATTEN, APEN, KROKODILLEN, KREEFTEN EN GOUDVISSEN. CLICKERTRAINING LEERT MENSEN TRAINEN EN LAAT DIEREN SNELLER LEREN, TERWIJL IEDEREEN ER VROLIJKER VAN WORDT. MAAR CLICKERTRAINING IS NIET ALLEEN EEN MANIER VAN DENKEN, HET IS OOK EEN AMBACHT. GOED WORDEN IN CLICKERTRAINING VRAAGT INSPANNING EN TIJD, EN VEEL, VEEL OEFENEN. HIER EEN PAAR EXTRA IDEEËN OM BETER TE WORDEN.

1. Speel de shaping game

Wie wel eens een clickertraining-introductieclinic bij Inge volgde, heeft dit al gedaan: een spelletje waar je minstens één andere persoon voor nodig hebt. Beslis wat je bridge-geluid is of gebruik eens een clicker.

De ene verzint iets wat de ander moet doen, zonder het hem te vertellen, uiteraard. Begin met eenvoudig gedrag zoals een boek oppakken of het licht aan-doen. Train elkaar alleen zonder te praten, en door alléén de bridge te gebruiken. Bespreek achteraf wat je voelde, wat er beter ging, waar er weinig was om mee voort te kunnen - want dat is precies wat je paard voelt tijdens training.

2. Film jezelf

Gebruik of leen een filmcamera en zet 'm ergens waar je jezelf kan zien, of vraag even aan iemand uit je buurt om te filmen (zonder commentaar). Neem je trainingssessie op. Kijk achteraf opnieuw naar de beelden en analyseer wat je ziet, alsof het iemand

anders is die traint. Zie je hoeveel je miste? Wat je kan verbeteren? Wordt het duidelijk waarom je paard daar niet deed wat je dacht dat het zou doen? Haal er eventueel iemand anders bij om te kijken of hij iets ziet wat jij niet zag.

Zet eventueel je filmpje op Youtube, en mail de link naar de facebookgroup op www.facebook.com/groups/itrainmyhorsesbrain/ of naar Inge (inge.teblick@gmail.com) als je aanmoediging of extra tips nodig hebt.

3. Denk eens dubbel na over je trainingsplan

Het is makkelijk om vast te lopen als je niet op voorhand een goed plan hebt. Je kan wel het plan van iemand anders volgen, maar wat als je eens helemaal zélf een plan bedenkt? Beslis heel duidelijk wat je wil. Schrijf de stappen uit alsof je het iemand anders wil uitleggen. Waar bridge je voor? Bedenk alles wat fout kan gaan én een plan bij elk van die situaties om dat terug recht te trekken.

4. Train een andere diersoort

Vind je dat het goed gaat met paarden? Train dan eens een hond, een kat, een kip of een hamster - of zelfs een goudvis. Andere diersoorten trainen legt sommige van je zwakten bloot. Een kip is erg goed voor je timing, een kat voor het sneller voerbeloning geven dan de kat zelf bij het voer is, een goudvis leert je bridgen met iets anders dan geluid.

5. Train je mechanische handigheid

Een groot stuk van het clickertrainen is mechanische handigheid, zoals snel voer geven en op tijd zijn met je bridge. Ook zonder paard erbij kan je je timing verbeteren. Kijk bijvoorbeeld naar het nieuws en bridge elke keer als de nieuwslezer “van-

daag” zegt.

6. Leer van andere clickertrainers

Ga naar youtube en bekijk filmpjes - wat vind je goed? Wat zou je anders doen? Hoe staat het met de timing van de bridge? Kijk naar de getrainde dieren, maar ook naar de trainers. Ga naar zoo of dolfinarium en kijk naar de training. Lees al wat er onder je ogen komt. Schrijf je in voor clinics, ga naar demos. Organiseer zélf een clinic. Spaar voor ClickerExpo.

7. Denk opnieuw na over je bekrachtigers, en vind er extra

Gebruik je altijd dezelfde voerbeloning? Bedenk andere bekrachtigers en leer ermee werken. Test een heleboel andere voerbeloningen en bepaal welke je paard liefst heeft. Gebruik die hij het liefste heeft voor die extra goede uitvoeringen.

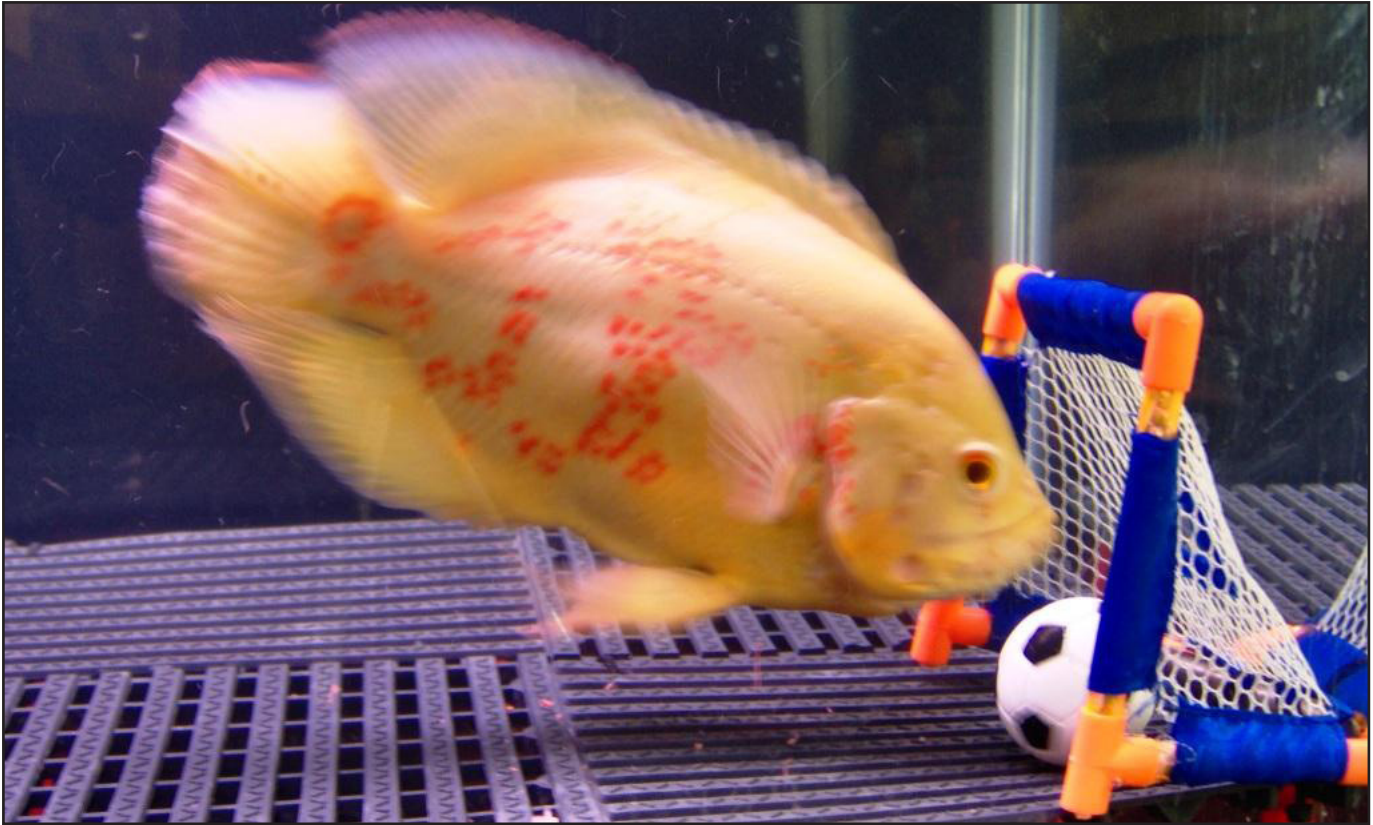
Bepaal een hiërarchie van oefeningen: welke vind je paard moeilijk, en welke het fijnste? Probeer niet alleen met voer te belonen, maar ook met kettingen: vraag een iets moeilijkere oefening, bridge niet maar vraag meteen een gemakkelijke oefening die je paard leuk vindt, en pas daarna bridge je en geef je een voerbeloning.

Installeer een primaire bekrachtiger van minder waarde zoals op de schoft krabbelen voor die dagen dat je geen voer bijhebt.

8. Vind een clickermaatje

Vind mensen die je clickerpassie delen. In je buurt, of online. Word bijvoorbeeld lid van www.facebook.com/groups/itrainmyhorsesbrain.

Overleg je trainingsideeën en plannen, deel je successen en tegenslagen. Denk samen na over hoe je moeilijkheden kan oplossen.

Train eens een goudvis!

9. Train in korte sessies

herinner je je hoe je begon, met 5 minuutjes per keer? Ga daar eens terug naartoe. Beperk je tot 5 minuten of bijvoorbeeld 20 voerbeloningen en neem dan even pauze.

Tijdens die break denk je even na over hoe het eigenlijk ging. Hoeveel van de 20 beloningen deed je paard het écht goed? Moet je strenger worden over je criteria? Moet je iets veranderen?

10. Leer iemand anders clickertrainen

Ken je het gezegde: *“To learn, read. To know, write. To master, teach.”*?

Kan je iemand anders uitleggen hoe clickertraining in elkaar zit? Kan je hem helpen, zijn beginnersproblemen zien en ze helpen oplossen? Je leert pas echt hoe het allemaal in elkaar zit als je het ook moet verwoorden. Je zal merken dat dingen die je vaag weet, ook voor jezelf helderder worden als je ze uitspreekt. Niet helemaal zeker hoe je daaraan moet beginnen? Vraag het aan Inge (inge.teblick@gmail.com) of op de facebookgroep.

**31 augustus
1-2 september
clinic met**

ALEXANDRA KURLAND

Alexandra Kurland

Alexandra Kurland is één van de pioniers van clickertraining met paarden en auteur van "The Click That Teaches: A Step-By-Step Guide in Pictures" en "The Click That Teaches: Riding with the Clicker". Ze heeft ook "The Click That Teaches" DVD lesson series uitgebracht, die je overigens allemaal op www.ingeteblick.be/shop kan bestellen.

Voor verslagen en beelden van gelijkaardige clinics, klik op:

- [Bookends Farm 2011](#)
- [Irish Clickercentre 2011](#)
- [Smaart Horses 2011](#)
- [Toutle 2004](#)

Na in 2009, 2010 en 2011 stage gegeven te hebben in het noorden van Frankrijk heeft Alexandra beslist om dit jaar de stage in België te laten doorgaan, en daarmee keert ze na 11 jaar terug naar België (ze gaf in 2001 al een clinic in Duffel).

Wanneer

31 augustus, 1-2 september 2012.

Deelnemers worden vanaf donderdagavond (30 augustus) verwacht om samen te eten en kennis te maken.

Waar

Halleweg 6, St-Pieters-Leeuw (ten zuiden van Brussel).

Buitenpiste - de deelnemers-paarden staan continu in de wei staan; 2 boxen beschikbaar.

Prijs

€400 deelname met paard

€200 deelname zonder paard

Deze prijs omvat de deelname, en de boxes/weide voor de paarden die meekomen.

Deze prijs omvat dus niet de overnachting van de deelnemers (iedereen regelt dit zelf) en de verschillende maaltijden.

Er wordt mits een kleine meerkost gezorgd voor middag- en avondmaaltijden.

Hoe inschrijven?

1. mailen naar Françoise: deleeuw-decoster@scarlet.be of Inge: inge.teblick@gmail.com om te checken of er nog plaatsen vrij zijn.
2. het voorschot (= de helft van het inschrijvingsbedrag, dus €200 voor deelname met paard en €100 als toeschouwer) storten op rekeningnummer KBC 731-0226187-55
IBAN: BE31 7310 2261 8755 - BIC: KRED BE BB
op naam van Inge Teblick en Françoise Decoster.
De inschrijving is pas definitief na storting van het voorschot.
3. Het resterend bedrag dient voor aanvang van de stage (ten laatste op 1 augustus 2012) op hetzelfde rekeningnummer gestort te worden.

Indien je nog vragen hebt contacteer gerust Françoise of Inge.

FORUM

I train my horse's brain

I train my horse's brain is een gezamenlijk initiatief van een groep trainers en coaches die het **positief trainen van paarden in al zijn vormen** willen promoten.

9 verschillende invalshoeken, 9 variaties op één thema: het trainen van paarden op een zo ethisch mogelijke manier, gebaseerd op wat we weten vanuit de wetenschap. Leertheorie zit simpel in elkaar, en trainen dus eigenlijk ook.

Alleen hebben de meeste paardenmensen vaak heel wat moeite om alle overvloedige bagage, mystificering en gewoontevorming los te laten.

Trainen met een praktisch begrip van hoe een paard nu eigenlijk wérkelijk denkt en in elkaar zit zorgt dat je veel preciezer (én ethischer) kan zijn in je traditionele manier van trainen, en bovendien dat je dingen op méér manieren kan oplossen dan alleen die traditionele druk/loslaten-communicatie. Wat je traint blijft hetzelfde, alleen hoe je het traint verschilt.

Forum

De trainers en instructeurs van i train my horse's brain hebben samen een facebook-groep opgericht: <https://www.facebook.com/groups/itrainmyhorsesbrain/>

Geen klassiek forum dus, en hoewel we ons bewust zijn van de privacy-problemen met facebook denken we dat dit de meest dynamische en gebruiksvriendelijke manier is om gelijkgestemde zielen te vinden.

Voel je weerstand om een facebook-account te starten ondanks je nieuwsgierigheid naar deze groep? Er zijn een aantal manieren om je privacy te beschermen.

- Download een tweede browser (gebruik je normaal Explorer, download dan Firefox bijvoorbeeld) en gebruik deze browser alleen voor de facebookgroep.
- Maak een tweede emailadres aan op anonieme mailservers zoals yahoo.
- Maak een facebook-account aan met dit emailadres, zonder al je gegevens in te vullen, laat staan ze te delen. Niemand checkt of de naam die je

opgeeft ook werkelijk je eigen naam is. Bij je privacy settings kies je voor 'custom' en verberg je alle gegevens van je pagina voor iedereen behalve jezelf. Daarna surf je naar <https://www.facebook.com/groups/itrainmyhorsesbrain/> en vraag je om toegang.

- Verhinder daarna dat Facebook je volgt door uit te loggen voor je verder surft (Facebook heeft veranderingen aangebracht onder druk van het publiek en volgt je nu alleen nog als je ingelogd blijft).

- Wil je nog meer bescherming, installeer dan Adblock Plus (voor **Chrome** - voor **Firefox**), en geniet vanaf nu het héle net zonder advertenties. Voeg daar de Facebook Privacy List aan toe en/of het creative commons-project **Disconnect** (voor Chrome, Firefox en Safari). Android: installeer **Tinfoil**.

een schijfje *research*

Paarden kunnen niet leren door naar een ander te kijken

Weer een onderzoek naar observationeel leren - wat zouden we stiekem graag hebben dat paarden even "intelligent" zijn als dolfijnen of zo, nietwaar!

11 paarden (groep 1) keken naar een demonstratiepaard dat geleerd had voer te vinden achter een opzij schuivend luik. 5 paarden deden het daarna ook. 11 andere paarden (groep 2) keken naar hoe voer achter het luik werd geplaatst, en mochten dan ook proberen - slechts 1 paard vond hoe het moest. Uit het bestuderen van de beelden bleek dat het verschil er niet aan lag dat de groep 1-paarden hadden geleerd hoe het luikje open moest; wat ze wel hadden gezien was dat het demonstratiepaard met een voorwerp was bezig geweest waardoor ze meer waren geneigd ook naar dit voorwerp te gaan. Dus werd de opzet nog eens overgedaan met 44 paarden. Deze keer was het openkrijgen gelijk verdeeld (23 tegenover 21).

Toch geen observationeel leren, dus - jammer. Maar het goede nieuws is dat observatie wel de kans tot interactie verhoogt, wat toch wel op een sociale facilitatie (bvb als één paard gaat grazen gaat de rest ook makkelijker grazen) wijst die niet alleen onmiddellijk is. Wat meteen weer bewijst dat cognitie een kwestie van gradatie is, niet van aan/uit.

Meer lezen over onderzoeken? Inge schrijft regelmatig over onderzoek op haar blog:
www.ingeteblick.be/blog.html

word lid van Inge's DEMOTEAAM

Zin om mee het positieve trainen te laten zien aan de wereld? Durf je het aan om met jouw paard al die leuke dingen te laten zien die een beetje begrip van leertheorie en clickertraining zo vanzelfsprekend maken?

De 9 instructeurs van *I train my horse's brain* werken al samen om een demoteam te hebben, maar ieder heeft z'n eigen specialiteit en kan niet altijd aanwezig zijn op de demo's die Inge in 2013 wil gaan geven zoals bijvoorbeeld:

- Flanders Horse Expo (1-2-3 maart 2013)
- Equiday (april 2013)
- Poedertoren Demodag (mei 2013)
- Horse Event (september 2013)

Inge heeft mensen nodig die het volgende kunnen laten zien:

- **grondwerk:** de 7 basics

handtarget
beleefdheid
hoofd laag
achterwaarts
volg
wacht
blijf

Deze basics moeten grondig gekend zijn. Als je meer kan tonen - vrijheidsdressuur, trick training, agility... is dat uiteraard een plus.

- **rijwerk:** de 5 basics

voorwaarts
achterwaarts
binnenteugel volgen

wijken voor de buitenteugel

(schouder naar binnen kunnen zetten,
wending om de achterhand)

wijken voor één been

(wending om de voorhand)

Het maakt niet uit of je dressuur-, western of vrije-tijdsruiter bent. Deze basics moeten grondig gekend zijn in 3 gangen, en moeten zodanig getraind zijn dat een paard dit blijft doen tot je iets anders vraagt, ook als je met een andere basic combineert. Als je meer kan tonen, zoals het combineren van de basishulpen in een schouder-binnenwaarts, een piaffe of een galloppirouette/spin is dat een plus. Ijzervrij, bitloos of met cordeo is een plus.

Je zal ook figureren op een dvd over rijden die einde 2013 moet uitkomen.

Voor het finetunen van zowel grond- als rijwerk komt Inge naar je toe zodat het duidelijker wordt wat er van je wordt verwacht. Bij voorkeur heb je eigen vervoer, maar eventueel wordt er voor vervoer gezorgd. Inge komt voor de helft tussen in de vervoerskosten van je paard, betaalt je maaltijd en bezorgt je een sweater en een zadeldek.

Inge is verder ook op zoek naar mensen die een stand willen bemannen voor de verkoop van boeken, tshirts e.d.

Mail naar inge.teblick@gmail.com en stel je kandidaat voor dit avontuur in demoland!